

5. Att köpa och äga böcker i Helsingfors på 1700-talet

Ordlista

äga II	omistaa
infinna IV (a-u) sig	saapua paikalle
en auditör 3	sotatuomari
sin vana trogen	tavoilleen uskollisena, tapansa mukaan
en auktion 3	huutokauppa
särskilt	erityisesti
spana I efter ngt	etsiä jtk
en magister 2	maisteri
efterlämnade saker	jälkeenjääneitä tavaroita
några år tidigare	muutama vuosi aikaisemmin
flytta I	muuttaa
han var anställd av artilleriet	hän oli tykistön palveluksessa
liksom	kuten
på grund av Sveaborgs stora fästning	Suomenlinnan suuren linnoituksen
	takia
Sveaborg	Suomenlinna
en fästning 2	linnoitus
emellertid	kuitenkin
vara van vid ngt	olla tottunut jhk
få, färre	harva, harvempi
ett rike 4	valtakunta
bedriva IV (e-i)	harjoittaa
utrikeshandel –n	ulkomaankauppa
dessutom	sitä paitsi
ett fästningsbygge 4	linnoituksen rakennustyömaa
hämta I	hakea; tässä: saada
en utlänning 2	ulkomaalainen
en ort 3	paikkakunta
en inställning 2 till ngt	suhtautuminen jhk
ett språk 5	kieli
pragmatisk –t –a	pragmaattinen, käytännöllinen
kommunicera I	kommunikoida,
tolka I	tulkita
bäst man kunde	niin hyvin kuin pystyi
egentligen	oikeastaan
förvånansvärt sällan	yllättävän harvoin
uppstå IV (o – å)	syntyä
allvarlig –t –a	vakava
ett missförstånd 5	väärinkäsitys
trots att	siitä huolimatta että
fast bosättning	vakituinen asutus
kanske	ehkä
att sköta sina ärenden	hoitaa asioitaan
trots eventuella svårigheter	mahdollisista vaikeuksista huolimatta
bestämma II sig för ngt	päittää jtk
försöka lära sig finska	yrittää oppia suomea
en akademiskt bildad person	akateemisesti sivistynyt henkilö
behärska I	hallita
grammatik –en	kielioppi
en hemlighet 3	salaisuus
slå IV (o-a) till	iskeä, tehdä nopea päätös

en lärobok i finska
erbjuda IV (ö-u)
ett pris 3
stiga IV (e-i)
bjuda IV (ö-u) högst
bli tvungen
ha att göra med någon
en människa 1
annat än
bland
en invånare 5
ett rike 4
kommendera I
inom rikets gränser
ett rättegångsprotokoll 5
en rättegång 2
föra ett protokoll
bero III på ngt
främst
en hovrätt 3
övervaka I
en lag 2
följa II
på samma sätt
tryckt - -a
lära II sig
en grammatik 3
en hantverkare 5
en grupp 3
regler/ad –at –ade
utbildning –en
bakom sig
delvis
skaffa I
en ort 3
varför
en gesäll 3
flitigt
S:t Petersburg
Reval
Stockholm
en kunskap 3
gynna I
gesällvandring –en-ar

på medeltiden
vandra I iväg
andra sidan Östersjön
ännu längre bort
i praktiken
ett språk man klarade sig på
knappast omöjligt
umgås (i-å)
den ena – den andra

suomen kielen oppikirja
tarjota
hinta
nousta
antaa korkein tarjous
olla pakoitettu, joutua
olla tekemisissä jnkn kanssa
ihminen
muuta kuin
joukossa
asukas
valtakunta
komentaa
valtakunan rajojen sisäpuolella
oikeudenkäyntipöytäkirja
oikeudenkäynti
pitää pöytäkirjaa
johtua jstk
etupäässä
hovioikeus
valvoa
laki
seurata
samalla tavalla
painettu
oppia
kielioppi
käsityölläinen
ryhmä
säädelty, ohjattu
koulutus
takanaan
osittain
hankkia
paikkakunta
tässä : jonka tähden
kisälli
ahkerasti
Pietari
Tallinna
Tukholma
tieto, monikossa myös taito
edistää, edesauttaa
kisällinvaellus (jonka aikana kisälli kierteli eri mestareiden luona töissä ja hakemassa tietoa, taitoa ja kokemusta.)
keskiajalla
lähteä vaeltamaan
toiselle puolelle Itämeren
vieläkin kauemmas
käytännössä
kieli jolla selviydettiin
tuskin mahdotonta, hyvin mahdollista
olla tekemisissä, kanssakäymisissä
toinen – toinen

plattyska	alasaksin kieli(myöhäiskeskiajalla vaikuttaneen hansaliiton yhteiskieli)
strikt	tiukasti, täsmällisesti
normerad –at –ade	normitettu, säädelty
högsvenska	ruotsin yleiskieli
högfinska	suomen yleiskieli
förutom	paitsi
biblisk –t –a	raamatullinen
endast	ainoastaan
höra II ihop med ngn	kuulua yhteen jhk
religiös –t –a	uskonnollinen
på ett annorlunda sätt	toisenlaisella tavalla
konstig –t –a	kummallinen
betyda II	tarkoittaa
utan	vaan
kommunicera I	kommunikoida
väl	hyvin
behöva II	tarvita
en övning 2	harjoitus
förstå IV (o-å)	ymmärtää
en murargesäll 3	muurarinkisälli
Sveaborg	Suomen linna
ett fästningsbygge 4	linnoituksen rakennustyömaa
litteratur –en	kirjallisuus
en boksamling 2	kirjakokoelma
ingå IV (i –å) i ngt	sisältyä, kuulua jhk
en psalmbok 3	virsikirja
en postilla	postilla, saarnakirja
med hjälp av dessa	näiden avulla
öva I upp	kehittää, harjaannuttaa
en gudstjänst 3	jumalanpalvelus
under och efter gt.	jp:n aikana ja jälkeen
död –en	kuolema
sälja (å –å)	myydä
en egendom 2	omaisuus
på auktion	huutokaupalla
ett rätt vanligt sätt	melko tavallinen tapa
egentligen	oikeastaan
en bokbindare 5	kirjansitoja
ett stånd 5	koju
en abc-bok 3	aapiskirja
en katekes 3	katekismus
hitta i	löytää
en kramhandlare 5	rihkamakauppias
ville man ha	jos halusi saada
något mer ovanligt	jotakin vähän epätavallisempaa
gällde det att få tag i	oli saatava käsiinsä
en kommissionär 3	välittäjä, kaupitsija
förmedla I	välittää
en beställning 2	tilaus
en pastor 3	pastori
ta IV (o – a) hand om ngt	huolehtia, hoitaa
utgående från ngt	jkn pohjalta, perusteella
en leverans 3	toimitus
ta tid	kestää kauan

i värsta fall
hinna IV (a –u) fram
ypperlig –t –a
ett tillfälle 4
inte ens
känna till från förut
i synnerhet
Sveaborgsofficerarna
innehålla IV (ö –å)
utländsk –t –a
även
prästerskap –et
gå under klubban
förmånligt
ropa I in
läsvär/d –t –da
både – och
aktuell –t –a
en författare 5
en lärobok i finska
även om
en hel del
hur väl
åtminstone
verkar han ha varit
motiverad –at –ade
utveckla I
sina språkkunskaper
spatsera I omkring
sori –et

pahimmassa tapauksessa
ehdiä perille
oivallinen
tilaisuus
ei edes
tietää olevan olemassakaan
erityisesti
Suomen linnan upseerit
sisältää
ulkomainen
myös
papisto
mennä huutokaupattavaksi
edullisesti
huutaa huutokaupassa itselleen
lukemisen arvoinen
sekä – että
ajankohtainen
kirjailija
suomen kielen oppikirja
vaikkakin
melko paljon
kuinka hyvin
ainakin
vaikuttaa olleen
motivoitunut
kehittää
kielitaitoaan
käveleskennellä
sorina, kohina